Zaanstreek-Waterland

VEILIGHEIDSREGIO ZAANSTREEK-WATERLAND

Colleges van B&W en gemeenteraden in Zaanstreek-Waterland

Uw brief d.d.:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk:
Sector:
Behandeld door:
Telefoon/Mobiel nr.:
E-mail:
Datum: 9 april 2026
Onderwerp: Zienswijze samenwerking VrZW en GGD Z-W

Geachte colleges van B&W en leden van de gemeenteraad,

Met deze brief bieden wij u het voorgenomen besluit tot bestuurlijk juridische fusie van de GGD Z-W en VrZW aan, te weten het samenvoegen van de bedrijfsvoeringstaken van GGD Z-W en VrZW én het oprichten van een gezamenlijke gemeenschappelijke regeling GGD Z-W en VrZW.
In de bijlage vindt u ook een onderliggend adviesrapport waarin verschillende vormen van samenwerking tussen de GGD en de Veiligheidsregio zijn onderzocht.

Medio december 2025 hebben de besturen van beide organisaties van dit rapport kennisgenomen. Op 9 april 2026 bespraken de Algemeen Besturen een vervolg ten aanzien van samenwerking. Uit deze bespreking kwam een voorgenomen besluit tot bestuurlijk juridische fusie. Om u vroegtijdig mee te nemen in de ontwikkelingen vragen wij u een zienswijze op dit voorgenomen besluit.

Waarom wordt fusie voorgesteld?
De GGD en Veiligheidsregio werken steeds intensiever samen. De maatschappelijke opgaven op het gebied van gezondheid en veiligheid lopen door elkaar heen (bijv. pandemieën, rampenbestrijding, klimaat). Een gezamenlijke organisatie verhoogt slagkracht, efficiëntie en bestuurlijke helderheid. De gezamenlijke verhuizing naar het Prins Bernhardplein benadrukt deze ontwikkeling.
Een verkenning door een extern bureau (zie bijlage) van samenwerkingsvarianten concludeert dat fusie de meest toekomstbestendige vorm is. Onderstaand gaan we verder in op de bevindingen uit deze verkenning.

Inhoudelijke verbinding
Hoewel de GGD Z-W en VrZW elk vanuit hun eigen (wettelijke) opdracht werken, overlappen hun opgaven elkaar steeds vaker. Gezondheid en veiligheid zijn nauw verweven in de huidige samenleving. Vanuit dit gezamenlijk perspectief staan de GGD Z-W en VrZW voor één maatschappelijke opgave: het versterken van een gezonde, veilige en toekomstbestendige samenleving. Hun werk en taken raakt elkaar in drie samenhangende lijnen:

- Preventie en veerkracht: het vergroten van maatschappelijke weerbaarheid door gezondheidsbevordering, het delen van betrouwbare informatie over gezondheid, veiligheid en risico's in de leefomgeving én het bouwen aan een sterke sociale basis voor inwoners.
- Repressie en herstel: het adequaat optreden bij branden, rampen en crises. Van acute incidentbestrijding tot herstel en nazorg, zodat de samenleving snel kan herstellen en leren van wat is gebeurd.
- Toekomstbestendigheid: inspelen op klimaatverandering, demografische verschuivingen en de groei van kwetsbare groepen door samen te werken aan een gezonde en veilige leefomgeving.

Kwetsbaarheid organisaties
Naast de inhoudelijke verbinding bevinden VrZW en GGD Z-W zich binnen een van de kleinste bestuurlijke regio's van Nederland: de regio Zaanstreek-Waterland. Dit brengt kwetsbaarheden met zich mee. Zowel de GGD Z-W als VrZW:

- beschikken over duidelijke wettelijke taken, maar opereren binnen financieel krappe en extern bepaalde kaders. Ze zijn sterk afhankelijk van gemeentelijke bijdragen en hebben beperkte ruimte voor bezuinigingen.
- ervaren kwetsbaarheden in de personele bezetting, hoewel de mate waarin verschilt. Dit beperkt de wendbaarheid en continuïteit bij uitval of personeelswisselingen.
- hebben moeite met het structureel aantrekken en behouden van hooggespecialiseerde functies, zoals financieel specialisten, privacy officers en HR-experts, mede omdat er vaak onvoldoende ruimte is om dergelijke functies een volwaardig dienstverband te kunnen aanbieden. Hierdoor kan de continuïteit van cruciale bedrijfsvoeringsprocessen onder druk komen te staan.
- hebben, door de beperkte financiële en personele ruimte, weinig mogelijkheden om te investeren in de eigen bedrijfsvoering wat wel noodzakelijk is voor hun toekomstbestendigheid.
- staan voor de opgave om hun interne processen, informatievoorziening en ondersteunende functies blijvend te innoveren, zodat zij wendbaar en robuust kunnen blijven bij nieuwe maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.
- kunnen, door het huidige spanningsveld tussen toenemende wettelijke en maatschappelijke verwachtingen en beperkte structurele middelen, de verbetering en vernieuwing slechts stap voor stap en binnen bestaande capaciteit organiseren. Dit vraagt van beide organisaties voortdurende prioritering, zorgvuldige afwegingen en een scherp oog voor continuïteit en betaalbaarheid.

Tijdpad
De Algemeen Besturen hebben bij het voorgenomen besluit tot fusie ingestemd met een haalbaar en ambitieus tijdpad op hoofdlijnen waarbij de stip op de horizon is gezet op 1 januari 2028. Op hoofdlijnen zijn er drie onderdelen te onderscheiden welke de organisaties gaan uitwerken in afwachting van definitieve besluitvorming. Het betreft hier de begeleiding van en randvoorwaarden voor het proces, opstellen gemeenschappelijke regeling en het samenvoegen van de organisaties, waarbij wordt gestart met bedrijfsvoering. Dit tijdpad op hoofdlijnen wordt nog uitgewerkt in een gedetailleerde routekaart en een bijbehorende projectbegroting die aan de Algemeen Besturen wordt aangeboden.

Budget
De Algemeen Besturen verzoeken de gemeenteraden een incidenteel extra budget als voorschot beschikbaar te stellen ter grootte van €250.000 ten behoeve van benodigde expertise in de voorbereiding. Bij de eerstvolgende begrotingswijziging zal dit worden verwerkt en aan u ter zienswijze worden aangeboden. In een later stadium volgt een projectbegroting waarin meer duidelijkheid wordt gegeven over het benodigd budget voor het uitvoeren van dit traject. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan kosten benodigd voor het samenvoegen van diverse processen en systemen.

Wat betekent dit voor de gemeenteraad?
De gemeenteraden worden betrokken volgens de betreffende gemeenschappelijke regeling. In de nader uit te werken routekaart wordt de rol van de gemeenteraden verder beschreven.

Zienswijze
Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op het voorgenomen besluit tot bestuurlijk juridische fusie tussen de GGD Z-W en VrZW. Mocht u prijs stellen op een toelichting naar aanleiding van deze brief in uw raad(scommissie) kunt u contact opnemen met ons via onderstaande mailadressen.

Wij verzoeken u deze zienswijze uiterlijk 30 september 2026 in te dienen bij de secretarissen van het Dagelijks Besturen van VrZW en de GGD Z-W, mevrouw S. van den Broek en mevrouw M. Derksen. Dit kan per e-mail aan c.henkens@vrzw.nl en aplas@ggdzw.nl.

Met vriendelijke groet,

namens het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en GGD Zaanstreek-Waterland,

J. Hamming
Voorzitter VrZW

C. Boer
Voorzitter GGD Z-W

S. van den Broek
Secretaris VrZW

M. Derksen
Secretaris GGD Z-W